

Нам'ятайте

про

Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
в Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
в Нью-Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 165 ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК. ВІСІОРОК, 24-го ЛІПНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 24, 1979 No. 165. VOL. LXXXVI.

КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ РОКУ ДИТИНИ ВЕДЕ АКЦІЮ ПРОТИ МОВНОГО НАРОДОВБИВСТВА

Джерзі Сіті. — Крайовий Комітет Року Дитини з осягом у Філадельфії приступив уже до акції проти мовного народобивства в СРСР. — інформувала голова Комітету п-і Дора Горбачевська під час відвідин редакції "Свободи" в п'ятницю, 20-го липня ц. р.

У зверненні до провідних молодіжних організацій Комітет запропонував їм перестати відповідати акції серед молоді на літніх таборах, зокрема наголосити важливість вживання української мови у всіх молодіжних українських літніх таборах, зорганізувати змагання поправного вживання української мови в слові і письмі, перевести гутірки, вивчаючи мову ніщеня і припинення української мови в СРСР. Важливе також на думку членів Комітету наголосувати всьому це, що хоча діти живуть серед чужого оточення, але все ж вони мають вільний вибір вивчати мову своїх батьків і вільно нею користуватися. Як окрему і дуже важливу акцію Комітет вважає збирання серед української молоді і дит-

вори якнайбільшого числа підписів під петицією до Комісії Міжнародного Року Дитини при ООН — в об'єднанні прав української дитини в Україні. Фактом є, що українська дитина в УССР, а тим більше в інших частинах СРСР є позбавлена основних прав на національне і релігійне виховання, що їх гарантує Хартія Прав Дитини, прийнята Об'єднаними Націями у 1959 році. Українській дитині загрожують втрата рідної мови й істичне відірвання від українських національних традицій та культури. Українська дитина та молодь в Україні як також їхні батьки не мають можливості стати в обороні прав української дитини, тому це повинна зробити українська діаспора. Саме час, коли на літніх таборах перебуває велика кількість наших дітей, дає можливість зібрати велику кількість підписів під петиціями в тій справі.

Комітет розіслав такі петиції до усіх молодіжних організацій та на літні табори, що саме відбуваються і просить про співпрацю у цій важливій справі.

Українські мистці в Римі

Нью Йорк (УІА). — У Римі продовж травня і початку червня перебували, на запрошення Патріарха і Кардинала Йосифа, два наших мистці — С. Гордінський з Нью Йорку і Леонід Молодожанін (мол.) з Вінниці. Гордінський довго давав інсталяції композизовані ним мозаїки на стіні собору св. Софії — "Сотворення світу", яка, за свідченням італійських знавців мистецтва, є унікальною в Римі. Ніяка інша римська церква не має подібного твору. Мозаїка, 8 метрів широка і 6 метрів висока, зображає шість днів творіння світу у стилі, де переплітаються елементи візантизму з модерно-абстрактними. На мозаїці є понад 80 фігур людських і тваринних. Мистецтво працює тепер над мозаїкою протилежної стіни, де буде зображена "Нагірна проповідь". Самі мозаїчні праці виконує один з найкращих італійських мозаїстів М. Т. Монтчеллі, м. і, автор мозаїк у Мон-

те Кассіно. Мистецтво-скульптор Л. Молодожанін виконав у тому часі два погруддя — Блаженного Йосифа (для відзначення 40-річчя його епіскопства) і Папи Івана Павла II. Мистецтво Молодожанін член Канадської Королівської Академії і скульптор, якого уважають чільним портретистом Канади, з прикметною йому майстерністю передає характерні риси обох представників Церкви. Між іншим, привезений до Мюнхену для відливу в бронзі портрет-погруддя Папи відрядив викладач широкого відомого, про нього вже писала німецька преса, а сам мистецтво був запрошений президентом Мюнхенського Об'єднання мистецтв "Домі мистецтва" (Гас дер Кунст). Обидва мистці є членами Українського Інституту Америки в Нью Йорку.

Новий семестр в УВУ

Мюнхен. — Згідно із планом, новий літній семестр УВУ зачався у понеділок, 2-го липня. Досі викладали вже проф. М. Степаненко (Українська поезія після Другої світової війни), доц. д-р І. Качуровський (Поетика і стилістика — III-й курс — про архітектуру та генерику), д-р А. Бойчук-Власенко, яка в заступстві проф. д-ра Я. Рудницького дає вступ до української ономастики та д-ра І. Жегуца (Розвиток національного свідомості на Закарпатті від 1848 р.).

3-го липня почався ан-

гломовний курс — спільний із Ракленд Коледж. На Вищошкільній Літній Курсі Українства вже зголосилося дуже багато учасників у зв'язку з тим, що в рівній мірі Апост. Екзархія у Німеччині, як й КоДУС признали більшу суму грошей на стипендії для покриття оплат за курс. Курс триватиме 3 тижні, а почався він одночасно із чотиритижневим курсом для учителів доповняльних шкіл, а саме 23-го липня. На той час передбачена урочиста інсталяція, подумана, як зустріч усіх студентів семестрів та всіх учасників курсів.

Три українські виставки в Монреалі

Монреаль (ОУПС). — У приміщенні Пляс Бонавантур відбулася в травні ц. р. заходами Національного Архіву з Оттави вистава про початки українського організованого життя в Канаді — піонерську добу. Цю виставу перенесено з черги до Осередку Української Культури й Освіти в Вінніпезі, а звідтам до інших міст західної Канади. Дві інші вистави відбулися в Монреалі в червні ц. р.

Одна з них, що мала за тему репрезентативну й рідкісну українську, була влаштована в приміщенні Бібліотеки університету МекГілл. Друга, — з репродукціями малюнків В. Куріляка, — була в бібліотеці Ваньс університету Конкордія на кампусі Льюїс, де зберігається колекція Української націані проф. Яр. Рудницького.

Всі три вистави мали великий успіх, їх оглянуло принайменше 10 тисяч глядачів. Важливе при цьому те, що вони відбувалися в репрезентативних загальнодоступних приміщеннях і цим давали змогу неукраїнцям познайомитися з українською культурою.

ЗМІНИ В УРЯДІ ВВАЖАЮТЬСЯ ЗА ПЕРЕДВИБОРЧУ КАМΠΑНІЮ ПРЕЗИДЕНТА КАРТЕРА

Вашінгтон. — Проголошені минулого четверга, 19-го липня, зміни в Уряді президента Картера: прийняття ним резигнації секретаря скарбу В. Майкела Блументола, генерального прокуратора Гріффіна Б. Белла та секретаря здоров'я, освіти і суспільної опіки Джозефа А. Каліфано й найменування на їх місця Г. Вільяма Міллера, Бенджаміна Р. Цівелетті та пані Патріції Робертс Гарріс, як і пізніші резигнації і найменування, коментується як початок неоголошеної ще передвиборчої кампанії Президента за його перевибір, вважаючи це за намагання Президента збільшити і поглибити свою популярність у важливих виборчих округах.

У п'ятницю, 20-го липня, як і було передбачено, зрештував з посту секретаря енергетики Джеймс Шлесінджер, а на його місце найменовано Чарльса В. Данкена, дотеперішнього заступника секретаря оборони. Того самого дня заявив свою резигнацію секретар транспорту Брок Адамс, заявляючи, що Біллі Дім вимагав, щоб він звільнився з праці

свого головного радника і висловив догану іншому, на що він, тобто Адамс, не погодився, а натомість зрештував сам. На місце Адамса тимчасово приїде Грегам Клейтор, дотеперішній секретар військової флотії, але після того, як буде найменований постійний секретар транспорту, то Клейтор займе пост заступника секретаря оборони.

Таким чином, із 12-ох членів кабінету продовж четверга і п'ятниці зрештувало 5 голів департаментів. Коментатори вважають, що більше секретарів не зрештує. Але правдоподібно протягом наступних кількох днів ще наступлять поважні зміни в складі персоналу Білого Дому, бо президент Картер особисто намагається, що 8-10 його радників будуть звільнені з їхніх постів, або будуть призначені на інші становища.

Щодо самого Президента, то він у п'ятницю, 20-го липня, сказав кореспондентам, що "довго обдумавши зміни матимуть конструктивний характер", додаючи, що не передбачає жад-

Джеймс Шлесінджер

Брок Адамс

них інших резигнацій з кабінету. Він поділював всім членам уряду, тобто тим, що відходять і тим, які залишаються, за їхню працю і закливав американський народ допомогти йому особисто та його урядові розв'язати проблеми країни.

Не тільки президент Картер, але і ряд його прихильників твердять, що зміни вийдуть на добро цілої країни та допоможуть у розв'язці великої кількості проблем ЗСА, як теж збільшать популярність Президента.

Проте, критика, з якою зустрілись ці зміни в Конгресі, далеко перебільшує апробату змін. "Побоююся що втрачено велику нагоду"

— заявив сенатор Деніел Патрик Мойніген, демократ з Нью Йорку, а конгресмен Бенджамін Розентал, також демократ з Нью Йорку, коментуючи зміни в Уряді та їх оцінку в Конгресі, сказав: "Кожний тут дуже-дуже обурений. Я справді затурбований стабільністю країни...". Подібних голосів занотовано багато більше, хоча не бракує і позитивних та надійних голосів. Але, в загальному вважається, що переведення президентом Картером зміни в Уряд розминуться з ціллю і замість збільшити його популярність у передвибірчому році, переохолодять цю популярність у бік масшасується сенатора Едварда Кеннеді.

А. Сомоза плянує подорожувати

Маямі, Флориди. — Анастасіо Сомоза, колишній президент Нікарагуї, який минулого тижня зрештував з цього становища під натиском повстанських-сандіністів і перебуває тут в екзилі, заявив представникам преси, що він незабаром вийде в подорож по країнах Південної Америки і можливо Європи.

Сомоза підкреслює, що його подорож не матиме політичного забарвлення. Головною причиною його бажання виїхати на якийсь час із ЗСА є побоювання, що американський уряд може вимагати від нього повного втручання у справи Нікарагуї.

Минулого тижня Державний департамент звернувся

до Сомози з вимогою, щоб він вплинув на тимчасового президента Франсиско Уркую Маліноса, щоб цей останній уступив зі свого становища та передав владу повстанській хунті. При тому Державний департамент погрозило Сомозі, що якщо він відмовиться, то уряд ЗСА не дозволить йому перебувати в цій країні. Виконавши вимогу Державного департаменту, Сомоза пізніше заявив, що це домагання було "великою політичною помилкою".

Сомоза і його родина є власниками кількох будівель на острові Самсет біля Маямі. Туди також прибуло кілька десятків його радників.

Загальний національний прихід ЗСА значно зменшився за останні три місяці

Вашінгтон. — Департамент торгівлі минулої п'ятниці, 20-го липня, повідомив, що Загальний національний прихід ЗСА, тобто загальна сума продуктів і послуг, зменшився на 3,3 відсотка за останні три місяці, тобто квітень, травень і червень.

Ця невідрадна статистика вказує, що країна може опинитися в економічній рецесії і що рівень безробіття правдоподібно знову зросте, протилежно до останніх кількох місяців.

Совєтський Союз матиме поважні економічні проблеми

Вашінгтон. — Адмірал Стенсфілд Турнер, директор Центрального Розвідного Агентства (Сі-Ай-Ей), заявив членам Сенатської підкомісії, що й очолює демократичний сенатор Вільям Проксмаєр із Вісконсину, що в недалекому майбутньому Совєтський Союз матиме поважні економічні проблеми.

Протягом наступних кількох років Загальний національний прихід Совєтського Союзу зростатиме тільки по 3 відсотки річно, а не по 4 відсотки, як це раніше передбачувалося, а відтак цей зріст буде навіть по-літійшим.

"Сі-Ай-Ей" твердить, що вже тепер у Совєтському Союзі відчувається брак

пального, зокрема нафти, як теж значно зросли ціни різних рідких сировин. Також відчувається брак ро-

бітників в різних ділянках індустрії та в сільському господарстві. Адм. Турнер заявив, що якщо продукція нафти впаде більше, то вже в цьому році Загальний національний прихід Совєтського Союзу може зрости тільки на один відсоток.

Сен. Проксмаєр, який оприлюднив звіт "Сі-Ай-Ей" у суботу, 21-го липня, заявив кореспондентам, що звіт доказує, що Совєтський Союз вже сьогодні має поважні економічні проблеми і що ці проблеми зростатимуть протягом наступних років.

ПРЕЗИДЕНТ ПОРТУГАЛІЇ ДОРУЧИВ ЖІНЦІ ЗФОРМУВАТИ УРЯД

Лісбона, Португалія. — Президент Португалії Антоніо Рамалью Еанес доручив Марії де Лурдес Пінтасілью сформувати новий уряд, який мав би права до часу нових виборів до парламенту осінні цього року.

Після зустрічі з президентом Еанесом у четвер, 19-го липня, Марія Пінтасілью заявила, що вона сподіється сформувати кабінет до кінця біжучого тижня, не вважаючи на опозицію правих партій.

Марія де Лурдес Пінтасілью

М. Пінтасілью, якій 49 років, є першою жінкою в історії Португалії, яка може стати прем'єр-міністром. Після Маргарети Тачер вона є другою жінкою в Європі, яка займає цей пост. Інженер-хімік по професії, М. Пінтасілью не належить до жадної партії Португалії, але відома із своєї поміркованої лівих поглядів. У 1975 році вона занимала пост міністра суспільних справ у лівому уряді прем'єр-міністра Васка Гонсалвеса, а в останніх роках була представником Португалії в ЮНЕСКО.

Повідомлення про доручення М. Пінтасілью створити новий кабінет, пре-

зидент Еанес сказав, що він дає більше розв'язати парламент і проголосити нові вибори, правдоподібно під кінець жовтня, що викликало гострий протест комуністів і соціалістів. Як відомо, сильна опозиція комуністів і соціалістів привела до резигнації уряду прем'єр-міністра Карлоса Моти Пінто 6-го червня цього року. Партії правого крила, які створили т. зв. "демократичний союз", сподіються здобути більшість голосів у наступних виборах.

Іранський прем'єр порозумівся з Хомейні щодо поділу влади

Тегран, Іран. — Іранський прем'єр-міністр Мегд Базарган заявив минулого четверга, 19-го липня, що він нарешті прийшов до порозуміння з Аятоллою Хомейні, революційним мусульманським лідером країни, щодо поділу урядових повноважень між Революційною Радою і урядом.

Прем'єр Базарган у передаванні на телебаченні промови заявив, що тепер члени Революційної Ради брати-

муть участь в уряді в характері заступників міністрів, а члени уряду братимуть участь в нарадах Революційної Ради. Прем'єр заявив, що це рішення винесено після довгих розмов і переговорів, які тривали кілька тижнів, та загрози, що 11 із 17 членів його уряду зрештують зі своїх постів. "Це була однакова можливість зберегти єдність слова і єдність рішень та провід у цій країні", — заявив прем'єр Базарган.

Китайсько-В'єтнамські переговори застрягли на мертвій точці

Пекін. — Переговори в напрямі заключення миру між комуністичним Китаєм і В'єтнамом знову не довели до нічого. Після восьмої сесії обидві сторони погодилися, щоб ще раз зустрілися в Пекіні. Однак, дата їхньої повної сесії ще не визначена. Дінг Но Лієм, заступник міністра закордонних справ і голова в'єтнамської делегації, сказав у середу, 18-го липня, що: "Ранішня наша

зустріч не принесла ніякого результату. Становища, що їх займають делегації, є дуже віддалені від себе". Ган Ніянлонг, заступник міністра закордонних справ який очолює китайську делегацію, також заявив, що: "Не зроблено ніякого поступу". Переговори зупинилися на мертвій точці у цій хвилині, коли В'єтнамом відмовився відтягнути свої війська з Камбоджі і Лаосу.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ПРИПИНІВ ВІДТЯГНЕННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ З ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ

Вашінгтон. — Минулої п'ятниці, 20-го липня, Білий Дім повідомив, що президент Джиммі Картер вирішив припинити заплановане відтягнення американських піхотних військових частин з Південної Кореї, щоб в такий спосіб дати південнокорейським власним збройним силам, що забезпечило б більш успішні переговори Сеулу з комуністичною Північною Кореєю відносно поліпшення відносин і можливого майбутнього об'єднання цих двох держав в одну.

Д-р Збігнєв Бжезінський, головний радник Білого Дому для справ крайової безпеки, оприлюднив рішення Президента картерів, зазначаючи, що справу відтягнення 32,000 американських воєнних відкладено до 1981-го року, коли це питання уряд ЗСА розглядатиме наново. Бжезінський сказав, що Президент і члени його уряду вважають, що припинення відтягнення американських піхотинців з Південної Кореї, "запобіжить стратегічні інтереси ЗСА" і запобіжить союзників, що ця країна додержує свої зобов'язання відносно безпеки вільного світу і вважає, що "ЗСА діятимуть рішучо і непохитно".

Як відомо, президент Картер ще під час своєї виборчої кампанії заявляв, що ЗСА повинні відтягнути свої піхотні частини з Південної Кореї, але натомість скріпити свої летунські з'єднання, як теж допомогти поліпшити оборонні спроможності південнокорейських збройних сил.

Пропозиції Президента викликали госту критику не тільки у Сеулі, але теж в Японії, серед американ-

ських високопоставлених військових, розвідників чинників країни вільного світу та в Конгресі ЗСА. Критики вказували, що комуністична Північна Корея постійно розбудовує свою мілітарну силу і може настати на Південну, як це було в 1950-му році. Крім того, відтягнення американських частин було б загрозою для Совєтського Союзу і комуністичного Китаю поширити свої впливи на Далекому Сході.

Президент Картер віддавав Південну Корею на початку липня ц. р., після закінчення вершинної економічної конференції 7-ох індустріальних потуг вільного світу, яка проходила в Токіо, Японія. Під час перебування в Південній Кореї президент Картер особисто перевірив ситуацію, але своє рішення щодо припинення запланованого відтягнення американських частин оприлюднив шойно минулої п'ятниці, 20-го липня.

Кілька днів тому генерал Дейвід Джонс, голова Об'єднаних Шефів Штабів, сказав членам Комісії Палати Репрезентантів для військових справ, що чільні військовики ще на початку квітня цього року радили Президенту відкласти відтягнення військ з Південної Кореї, принаймні до 1981-го року.

У суботу, 21-го липня, речник південнокорейського уряду похвально висловився про рішення президента Картера, твердячи, що всі політичні партії Південної Кореї схвалюють це рішення. Міністер закордонних справ Парк Тонг Джін сказав, що президент Парк Чунг Гі та все населення Південної Кореї вітає рішення американського уряду.

Перший агітпоїзд „Жнива 79” від'їхав із Одеси

Київ. — Наприкінці червня з перону Одеської станції відійшов перший агітпоїзд обкому Компартії України „Жнива-79”, інформувала „Культура і Життя”. Висилка цього поїзду, — як в далішому лише газета, — „це ще один із заходів партійної організації по виконанню постанови ЦК КП СС „Про дальше поліпшення ідеологічної-політико-виховної роботи”.

У склад цих агітаторів „прогульковців”, які виїждять у двадцятиденну поїздку, входять лектори товариства „Знання”, письменники, мистці, журналісти, оператори обласного клубу кіноматорів, концертні бригади обласної філармонії та об'єднання музичних ансамблів, колективи художньої самодіяльності клубу одеського трамвайно-тролейбусного управління і Котовського міського будинку культури — всього приблизно сто осіб.

Як подає газета, — вони зустрінуться з „трудівниками” 203 колгоспів, радгоспів і підприємств. Передатимуть їм пропагандистами — 250 лекцій і дискусій. У далішній програмі цього

агітаційного „ансамблю” — 195 тематичних концертів, присвячених — „героїчній, самовідданій праці хліборобів”, висвітлювання у агітпоїзді в їхньому кіно-театрі мистецтв та документальних фільмів, концерти, виставка експонатів їхнього музею, де будуть твори, що відображають „325-річчя возз'єднання України з Росією”. До цього „творчого ярмарку” належатимуть ще кінгярні з „відповідною” літературою, два вагони з продовольчими і промисловими товарами, медично-побутові пункти, їдальня та п'ять автомашин.

У центрі уваги цілої програми, — як це підкреслює „Культура і Життя”, — буде виведена літературно-музична композиція за мотивами трилогії Л. І. Брежнєва, в якій „розкрито яскраві сторінки „Малой землі”, „Відрідження” і „Ціліни”.

Але це тільки перший „загін ударної пропаганди, — пише газета, — за ним на початку липня до хліборобів північних районів, вирушає другий агітпоїзд „Жнива-79”, — подає газета.

Совєти відновили обстріл амбасад ЗСА радіоактивними променями

Москва. — Речники амбасад ЗСА у Москві подали до відомо, що починаючи з понеділка, 9-го липня, совєти відновили обстріл будівлі амбасаді радіоактивними променями, однак, дещо слабшої потужності, як у минулому. Минулого тижня це бомбардування тривало біля п'яти годин.

Як відомо, сов'єти перестали обстрілювати 12-по-

верхову будівлю амбасаді променями 27-го квітня, коли почалась підготовка до вершинної зустрічі президента Джиммі Картера і

Леоніда Брежнєва у Відні, Австрія.

Американські дипломати твердять, що будівля, з якої совєти обстрілюють амбасаду, містить один блок від неї.

СВОБОДА

UKRAINIAN newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1978.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні випадки скорочувати надіслані матеріали, незалежно від того, чи надіслані вони в повній чи частковій формі. Авторі, які хочуть, щоб їхні матеріали поверталися їм, повинні надіслати відповідну поштову оплату. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНАОу 65% м.с. За кожну зміну адреси — 25 с. Чеки і "money orders" виставляються на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07304

Конечна протидія

Майже два роки тому американські засоби масової інформації, як теж речники уряду ЗСА поділи до відома, що совєтські дипломати із своєї амбасад у Вашингтоні, з місці до Об'єднаних Націй в Нью-Йорку, як теж із совєтських консулатів у Сан-Франциско та Чикаго, а навіть із своїх мешканських будинків електронічними апаратами вже довший час підслухували і далі підслуховують телефонні розмови, і то не тільки членів уряду ЗСА та зако-

нодавців, але теж розмови приватних американських громадян, зокрема лідерів бізнесового світу. Тоді багато коментарів аказувало, що якщо недопустимим є неслухання підслухування телефонних розмов громадян ЗСА працівниками Центральної Розвідки Агенції (СІ-Ай-Ей) чи Федерального Бюро Інвестицій (Еф-Бі-Ай), то тим більш недопустимим треба вважати шпигунську діяльність совєтських "дипломатів", які зі своєї амбасад, консулатів і помешкань крадуть державні, військові, економічні та інші американські таємниці.

Підслухування приватних телефонних розмов совєтськими "дипломатами" не тільки становить загрозу для безпеки ЗСА, але є також звичайним крадіжством, який нічим не відрізняється від крадіжки документів тощо. Якщо б совєтського дипломата переловлено, що він нелегальним способом одержує таємні дані про військові чи політичні справи уряду ЗСА, чи про економіку країни, або навіть тільки однієї корпорації, та переслав ці дані до Москви, то американський уряд поробив би всі заходи, щоб такий "дипломат" був негайно "видворений" з Америки. Такі

самі заходи повинні бути застосовані до совєтських злодіїв, які крадуть американські таємниці шляхом підслухування телефонних розмов. Така шпигунська діяльність совєтських "дипломатів" не тільки порушує принципи недоторканості особи американських громадян, але виходить на шкоду цілої Америки. Наприклад, існують незаперечні докази, що Москва кілька років тому зуміла закупити велику кількість американського зерна по дуже низькій ціні, бо дістала потрібні інформації підслухуванням телефонних розмов продавців зерна у степях Середнього Заходу. А скільки інших таємних інформацій роздобула Москва тим же самим способом!

Протягом майже двох років можна було почути часті чарікання, що уряд ЗСА не робить нічого, щоб запобігти цьому крадіжеству совєтськими "дипломатами". Проте, як тепер виходить з повідомлень Білого Дому, не тільки уряд теперішнього президента Джіммі Картера, але і попереднього Джеральда Форда, такі робили потрібні заходи. Щойно порівнявши недавно стало відомо, що при Департаменті торгівлі вже довший час існує Бюро Спеціальних Проктів, завданням якого є перестерігати урядові агенції та приватні підприємства, щоб не обгово-

рювали таємних справ під час телефонних розмов, а крім того Бюро виготовило точні директиви відносно тих державних, політичних, військових та економічних справ, які повинні бути захищені від категорії "таємних інформацій". У додатку згадане Бюро відповідає за виготовлення потрібної апаратури, яка унеможливила б совєтським "дипломатам" підслухувати телефонні розмови американських урядовців чи приватних громадян.

Треба вітати факт, що уряд ЗСА створив згадане Бюро Спеціальних Проктів, бо кінцево треба покласти край цій шпигунській діяльності совєтських "дипломатів", яка загрожувала і ще далі загрожувала безпеці та добробуту Америки та цілому вільному світу.

Л. Рихтицький

ДРУГА КУБА ПІД БОКОМ АМЕРИКИ

Південна і Центральна Америка, зі своїми соціальними контрастами та з наростаючими мільйоновими масами колишніх місцевих індіанців та їх мішанців з іншими расами — це просто вимірне поле для поширення обману комунізму, бо щоб комунізм зрозуміти, треба його на собі пережити, а до цього ступня політичної свідомості дійшла покищо тільки Куба. Недавно уступив диктатор Нікарагуа, Анастасіо Сомоза і, правдоподібно, незабаром ця країна підпаде під вплив Куби. Залишаючи на боці соціальні проблеми і помилики а то й недбалість диктаторських режимів цієї півкулі щодо населення їх держав, хочемо сьогодні звернути увагу на загрозливий факт, що твориться друга випадова база світового комунізму під керівництвом імперіалістичної Москви на американському континенті.

Всі ще пам'ятаємо, як Кастро колись прикинувся великим демократом і зумів навіть переконати про свої благодійні наміри американський уряд у Вашингтоні на те тільки, щоб після захоплення влади показати комуністичні зubi. Довго опісля йшли дискусії в американській пресі на тему, хто завинив у "трагедії Куби". Через Кубу, де Хрущов хотів розвинути совєтські атомові ракети, мало що не прийшло до війни між Америкою і Совєтським Союзом і поголоскам про те, що Кастро вмішав свої довгі пальці у вбивство президента Кеннеді до сьогодні немає кінця. А проте, на наших очах, американська політика, ніби все це признавши, допомагає майже активно привести до влади в Нікарагуї нову комуністичну диктатуру, яку підтримує Куба з наказу Москви і за власними намірами Кастро, який ніяк не відрікся сіяти комуністичні революції на американському континенті.

Безперечно, багато написано про режим Сомози і те що написано, не приносить йому жадної слави. Але чи стасінням від плотокуртничого, фамілійного диктатора буде насадження комуністичного режиму керівного Москвою — можна сумніватися. Якщо Вашингтон досі не зміг дати собі раду з Кубою — із різних причин — як тоді дати собі раду з двома Кубами сьогодні, а може й іншими завтра? А що буде, коли мексиканські внутрішні труднощі доведуть до революційного вибуху в цій країні? Мексико сусідє безпосередньо з Америкою і досі американська політика супроти Мексико не сприяла дужо встановленню повних добросусідських взаємин, хоча пороблено вже перші кроки в цьому напрямку.

Та назавгад не бачимо, щоб американська закордонна політика послідовно клала добро Америки на чолі своїх міжнародних зусиль. Туреччину майже втрачено тільки тому, що американські греки помстилися на ній за окупацію індіанців та їх мішанців з іншими расами — це просто вимірне поле для поширення обману комунізму, бо щоб комунізм зрозуміти, треба його на собі пережити, а до цього ступня політичної свідомості дійшла покищо тільки Куба. Недавно уступив диктатор Нікарагуа, Анастасіо Сомоза і, правдоподібно, незабаром ця країна підпаде під вплив Куби. Залишаючи на боці соціальні проблеми і помилики а то й недбалість диктаторських режимів цієї півкулі щодо населення їх держав, хочемо сьогодні звернути увагу на загрозливий факт, що твориться друга випадова база світового комунізму під керівництвом імперіалістичної Москви на американському континенті.

Всі ще пам'ятаємо, як Кастро колись прикинувся великим демократом і зумів навіть переконати про свої благодійні наміри американський уряд у Вашингтоні на те тільки, щоб після захоплення влади показати комуністичні зubi. Довго опісля йшли дискусії в американській пресі на тему, хто завинив у "трагедії Куби". Через Кубу, де Хрущов хотів розвинути совєтські атомові ракети, мало що не прийшло до війни між Америкою і Совєтським Союзом і поголоскам про те, що Кастро вмішав свої довгі пальці у вбивство президента Кеннеді до сьогодні немає кінця. А проте, на наших очах, американська політика, ніби все це признавши, допомагає майже активно привести до влади в Нікарагуї нову комуністичну диктатуру, яку підтримує Куба з наказу Москви і за власними намірами Кастро, який ніяк не відрікся сіяти комуністичні революції на американському континенті.

Безперечно, багато написано про режим Сомози і те що написано, не приносить йому жадної слави. Але чи стасінням від плотокуртничого, фамілійного диктатора буде насадження комуністичного режиму керівного Москвою — можна сумніватися. Якщо Вашингтон досі не зміг дати собі раду з Кубою — із різних причин — як тоді дати собі раду з двома Кубами сьогодні, а може й іншими завтра? А що буде, коли мексиканські внутрішні труднощі доведуть до революційного вибуху в цій країні? Мексико сусідє безпосередньо з Америкою і досі американська політика супроти Мексико не сприяла дужо встановленню повних добросусідських взаємин, хоча пороблено вже перші кроки в цьому напрямку.

Та назавгад не бачимо, щоб американська закордонна політика послідовно клала добро Америки на чолі своїх міжнародних зусиль. Туреччину майже втрачено тільки тому, що американські греки помстилися на ній за окупацію індіанців та їх мішанців з іншими расами — це просто вимірне поле для поширення обману комунізму, бо щоб комунізм зрозуміти, треба його на собі пережити, а до цього ступня політичної свідомості дійшла покищо тільки Куба. Недавно уступив диктатор Нікарагуа, Анастасіо Сомоза і, правдоподібно, незабаром ця країна підпаде під вплив Куби. Залишаючи на боці соціальні проблеми і помилики а то й недбалість диктаторських режимів цієї півкулі щодо населення їх держав, хочемо сьогодні звернути увагу на загрозливий факт, що твориться друга випадова база світового комунізму під керівництвом імперіалістичної Москви на американському континенті.

Всі ще пам'ятаємо, як Кастро колись прикинувся великим демократом і зумів навіть переконати про свої благодійні наміри американський уряд у Вашингтоні на те тільки, щоб після захоплення влади показати комуністичні зubi. Довго опісля йшли дискусії в американській пресі на тему, хто завинив у "трагедії Куби". Через Кубу, де Хрущов хотів розвинути совєтські атомові ракети, мало що не прийшло до війни між Америкою і Совєтським Союзом і поголоскам про те, що Кастро вмішав свої довгі пальці у вбивство президента Кеннеді до сьогодні немає кінця. А проте, на наших очах, американська політика, ніби все це признавши, допомагає майже активно привести до влади в Нікарагуї нову комуністичну диктатуру, яку підтримує Куба з наказу Москви і за власними намірами Кастро, який ніяк не відрікся сіяти комуністичні революції на американському континенті.

Безперечно, багато написано про режим Сомози і те що написано, не приносить йому жадної слави. Але чи стасінням від плотокуртничого, фамілійного диктатора буде насадження комуністичного режиму керівного Москвою — можна сумніватися. Якщо Вашингтон досі не зміг дати собі раду з Кубою — із різних причин — як тоді дати собі раду з двома Кубами сьогодні, а може й іншими завтра? А що буде, коли мексиканські внутрішні труднощі доведуть до революційного вибуху в цій країні? Мексико сусідє безпосередньо з Америкою і досі американська політика супроти Мексико не сприяла дужо встановленню повних добросусідських взаємин, хоча пороблено вже перші кроки в цьому напрямку.

Та назавгад не бачимо, щоб американська закордонна політика послідовно клала добро Америки на чолі своїх міжнародних зусиль. Туреччину майже втрачено тільки тому, що американські греки помстилися на ній за окупацію індіанців та їх мішанців з іншими расами — це просто вимірне поле для поширення обману комунізму, бо щоб комунізм зрозуміти, треба його на собі пережити, а до цього ступня політичної свідомості дійшла покищо тільки Куба. Недавно уступив диктатор Нікарагуа, Анастасіо Сомоза і, правдоподібно, незабаром ця країна підпаде під вплив Куби. Залишаючи на боці соціальні проблеми і помилики а то й недбалість диктаторських режимів цієї півкулі щодо населення їх держав, хочемо сьогодні звернути увагу на загрозливий факт, що твориться друга випадова база світового комунізму під керівництвом імперіалістичної Москви на американському континенті.

Всі ще пам'ятаємо, як Кастро колись прикинувся великим демократом і зумів навіть переконати про свої благодійні наміри американський уряд у Вашингтоні на те тільки, щоб після захоплення влади показати комуністичні зubi. Довго опісля йшли дискусії в американській пресі на тему, хто завинив у "трагедії Куби". Через Кубу, де Хрущов хотів розвинути совєтські атомові ракети, мало що не прийшло до війни між Америкою і Совєтським Союзом і поголоскам про те, що Кастро вмішав свої довгі пальці у вбивство президента Кеннеді до сьогодні немає кінця. А проте, на наших очах, американська політика, ніби все це признавши, допомагає майже активно привести до влади в Нікарагуї нову комуністичну диктатуру, яку підтримує Куба з наказу Москви і за власними намірами Кастро, який ніяк не відрікся сіяти комуністичні революції на американському континенті.

Безперечно, багато написано про режим Сомози і те що написано, не приносить йому жадної слави. Але чи стасінням від плотокуртничого, фамілійного диктатора буде насадження комуністичного режиму керівного Москвою — можна сумніватися. Якщо Вашингтон досі не зміг дати собі раду з Кубою — із різних причин — як тоді дати собі раду з двома Кубами сьогодні, а може й іншими завтра? А що буде, коли мексиканські внутрішні труднощі доведуть до революційного вибуху в цій країні? Мексико сусідє безпосередньо з Америкою і досі американська політика супроти Мексико не сприяла дужо встановленню повних добросусідських взаємин, хоча пороблено вже перші кроки в цьому напрямку.

Гаррі Імас

НАВКОЛО СИНІХ ДЖІНСІВ

Висвітлюючи хід підготовки до наступних олімпійських ігор у Москві, західні спостерігачі роблять наголос на тому, що Совєтському Союзу не обійтись без імпорту іноземних товарів для задоволення потреб спортсменів, туристів, гостей Олімпіади, а також населення країни. Москва готова закупити на Заході все — від комп'юторів до безалкогольних напоїв, аби приховати неспроможність власної промисловості виготовити товари загальної потреби.

Підтвердженням цього є й повідомлення агентства "Юнайтед Пресс Інтернешнл" про те, що Москва звернулася до трьох провідних американських фірм з проханням побудувати у Совєтському Союзі фабрику по виготовленню американських джинсів. Як пише газета "Нью Йорк Пост", Москва здалася Америці у битві за сині джинси.

Кілька років спроб скоювати американські джинси і налагодити пошиття своїх вітчизняних, виявилися марними. Тим часом Москва дуже стурбована делід зростаючою спекуляцією джинсами та іншими дефіцитними товарами на "чорному ринку". Адже вітчизняні джинси не користуються популярністю серед совєтської молоді: вона вважає за краще переплатити на "чорному ринку", але придбати справжні американські джинси.

Створити бар'єр на шляху підліпних імпортерів штанив і тим самим розірвати зв'язок молоді з "чорним", спекулятивним бізнесом — ось мета, яку нині переслідують совєтські комерсанти, сподіваючись, як це не дивно, в цій ідеологічній боротьбі на допомогу американських капіталістів. А у тому, що цей "чорний бізнес" процвітає, сумніву немає. Недавно я був свідком такої розмови.

До продавця магазину чоловічого одягу на Діленсі звернулася жінка. Російський акцент одразу ж видав її. Вона дуже здивувалася, коли почула відповідь знайомию їй мовою. Одне слово, друге.

— Я у відраженні, з Москви. Мені б джинсів — для родичів, знайомих. І не по 10 чи 13 доларів, а по 6-7...

— Скільки ж вам отих джинсів? — запитав господар крамниці, вказуючи на штани фірми "Ранглер", "Лівайс", "Лі".

Жінка подумала хвилину — не більше.

— Маю 700 доларів — більше не вдалось поміняти. Купила б сто пар...

— Сто пар? — трохі здивувався продавець. — Вам не дозволять стільки везти у країну: у Шереметьєві ді розуміють дійсний стан справ і ще менше показники на те, що вони хочуть діяти вже сьогодні, щоб не довести до катастрофи — завтра.

ухвалив: гетьмана Богдана Хмельницького і все Війське Запорозьке прийняти на їх прохання під високу государеву руку.

Пересправи, що привели до складання умови відомої під назвою Переяславської, відбувались спершу в Переяславі, а опісля в Москві і тяглись від січня до березня 1654 р. Їхня перша фаза мала радше вчорішній формальний характер, а друга більш діловий. Московські послі під проводом боярина Бутурліна, що прибули до Переяслава й привезли лист від царя, мали на меті перш за все встановити формальний протекційний зв'язок. Важливо при тому відмітити, що гетьман вважав себе сувереном, домагався, щоб послі перші склали присягу в імені царя, зокрема щодо оборонного союзу проти Польщі та збереження існуючих прав і вольностей. Однак послі відмовились, заслонюючись особливим характером царського самодержав'я, і тоді гетьман заважався. Він вийшов з церкви і щойно після довгих нарад із старшиною повернувся та задовольнявся урочистим запевненням Бутурліна, що цар свого слова не порушить. Після того гетьман із старшиною склали присягу на вітність цареві.

Що ж до славетної Переяславської ради, то вона відбулась дещо раніше. До зібраних на майдані мішан і козаків промовив Хмельницький у такому розумінні, що мовляв нам треба до когось приєднатись, а вибрати приходиться між королем польським, султаном турецьким, ханом кримським і царем московським. При тому він зробив виразний натяк, куди слід звернутись з уваги на те, що "Православний государ восточний одного з нами грецького закону" і т. д. На те зібрані мали відгукнутись так: "Волно під корону рукою восточного, православного в нашій благословенній вірі погубити, ніж нехристиянське Христовому, поганинське дістатись". (Але пригадаймо, що коли 120 років пізніше цариця Катерина веліла зруйнувати Січ, то запорожці не заважалишукати захисту під рукою бусурмана) Оце й був той плебісцит, що його совєтська пропаганда намагається роздути до меж асенародного.

Неформальні переговори й розмови продовжувались ще декілька днів, а остаточне оформлення й закріплення умови вирішено перенести до Москви.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагус інж. Лев Якименко

БЕНЗИНА З ВУГІЛЛЯ

Коли минулого року ми читали в газетах, що в Італії 1 галлон бензини коштує 1 долар, ми вважали, що це фантастична ціна, яка ніколи не стане дійсністю у ЗСА. Сьогодні, ми не тільки платимо 1 долар за галлон бензини, але іноді вистогмо ще годинами в черзі перед газолінійною станцією. Це все є показником, що ресурси нафти в землі вичерпуються до такої міри, що за 10 років нафта стане справжнім, чорним золотом.

Щоб запобігти кризі пального, на якому ґрунтується сьогодні ціла світова індустрія та автомобільна й летунська комунікація, нафтові спеціалісти починають думати поважно над можливістю вирощування бензини з вугілля, аживаючи методу Фішера-Габера, при допомозі якого німці продукували бензини з під час II світової війни. Ця метода ґрунтується на газифікації вугілля, що перетворюється в т. зв. метаноль, з якого по цілій низці довгих і коштовних процесів вирощувано бензини. Вирощування бензини з вугілля методом Фішера-Габера коштує 3 долари за галлон. З тієї причини ніхто не порівняє перетворення бензини з вугілля. Але сьогодні, коли бензини коштує втричі більше і шораз важче її дістати, ідея перетворення бензини з вугілля, ресурс якого в ЗСА розраховують, що найменше на 200 років, стає чимраз більш актуальною, а можливо, й кінцевою.

Не слід також забувати, що імпорту нафти з-за кордону — це головний спричинник американського імпортового дефіциту та упадку вартості долара й золота, тому американські нафтові дослідники, поруч шукання за новими зложниками нафти в Америці та в надбережних морських полах, присвятили багато грошей й часу на винайдення дешевої методи вирощування бензини з вугілля. Найбільші успіхи в розв'язці цієї проблеми мають інженери та дослідники фірми "Мобил Ойл" в його Дослідний Центр Полуборо в Нью-Джерсі. Згідно з

реляціями цієї фірми, їм вдалося знайти нову дешеву методу виробництва бензини з вугілля. В основі, це уліпшена метода Фішера-Габера, з якої вислідувало цілу низку коштовних рафінаційних процесів.

Слід, при тому, зазначити, що фірма "Мобил Ойл", під часну пору, веде перед в ділянці каталітичної хемії. Ще 10 літ тому її дослідники в Полсборо винайшли новий каталізатор, який вони назвали ЗСМ-3. Цей каталізатор становить нову композицію матеріалу — зооліту, що має вигляд пористої, кристалічної речовини. Коли перепроводити крізь неї продукт газифікації вугілля — метаноль, він перетворює його безпосередньо в бензини без жадних додаткових процесів. Одержана бензини хемічно чистіша за природну бензини, тому що в ній немає жадних домішок сірки та азоту. Крім цього вона має вище число октану (96) замість 87, що його вживається в безвинцевій (но-лед) бензині.

Виявляється також, що метаноль можна одержати не тільки з вугілля, але з якоїсьбудь органічної речовини, навіть з відпадків і сміття.

"Мобил", під теперішню пору, планує, при допомозі Федерального Департаменту Енергетики побудувати експериментальну фабрику для вирощування бензини з вугілля, при чому, згідно з калькуляцією з 2-ох галлонів метанолу можна буде одержати 1 галлон бензини, цебто з одної тонни вугілля можна буде випродувати одну бочку (42 галлони) бензини. При цій вугілля 20 доларів за тону, вирощення 1 галлон бензини коштуватиме 82 центи, а з коштами транспорту та податком 1.09 доларів, цебто тільки 8 центів більше за ринкову ціну бензини.

Продукція бензини з вугілля, це одна з великих ідей та можливостей унезалежити Америку від арабської нафти, збільшити її імпортовий баланс, підняти вартість долара та престиж Америки за кордоном.

Ансамбль Вірського...удостоївся високої нагороди УССР

Київ. — Київська "Культура і Життя" інформуює, що заслужений академічний ансамбль танцю УССР ім. П. П. Вірського за "заслуги в розвитку українського радянського мистецтва і активну участь у культурних заходах, присвячених 325-річчю возз'єднання України з Росією, нагороджений Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР.

Церемонія цієї "паради" відбулась 3-го липня, коли то заступник голови Ради Міністрів УССР М. А. Орлик "вручила представникам прославленого колективу високу нагороду республіки". — Лише газета. Відтак М. Орлик висловила ансамблеві привітання, побажання успіхів — "в дальшому розвитку радянського мистецтва і пропаганді його досягнень".

І. Витвицький

З ПРИВОДУ ОДНОГО ЮВІЛЕЮ В СССР

[2]

Цією угодою було вперше визнано за Україною (точніше тільки за її частиною, тобто за восходством Київським, Чернігівським і Брацлавським) автономний статус, хоч і в доволі обмежених рамках). Зборівська угода була затверджена польським сеймом, але вона нікого не задовольняла й обі сторони вважали її тимчасовою.

Війна, що її Хмельницький розпочав, затягалась. Це був тривалий конфлікт з державою доволі значною на європейську мірку. Польща очевидно не збиралась капітулювати. А втім для неї це по суті була не війна, а радше воєнна експедиція, щоб здавити "ребелію" у власних межах. Треба теж мати на увазі, що головним мотором тієї кампанії були шляхта й "княжата-королев'ята", переважно "руського" таки роду, які намагались рятувати свої маєтки.

Хмельницький заходився монтувати різні союзи й коаліції. Спершу на півдні. Однак спроба закріпити союз із Молдавією родинними зв'язками закінчилась смертю старшого гетьманового сина Тимоша. Це був для гетьмана болючий удар.

В історичній науці існує погляд (спертний на даних із турецьких джерел), що продовж свого гетьманування Хмельницький був початково васалем кримського хана, а згодом перейшов у безпосередній васалітет до турецької Порти і в такому відношенні залишався до кінця свого життя. Питання це ще достатньо не досліджене, але фактом є, що вже з кінцем 1648 року Хмельницький почав заходи, щоб забезпечитись протекцією турецького султана. Султан на це погодився і видав гетьманові ленну грамоту (диплом) "на Кіровоград Роське". В бою під Берестечком документ цей попав у польські руки. Опісля цей договір ще кількакратно відновлювано і потверджувано.

Але султан із своєю допомогою не спішився, а за татарську приходилась дорого платити. Черговий раз татари підвели свого союзника в бою під Берестечком, що приневолило гетьмана заключити з Польщею майже капітуляційну угоду в Білій Церкві.

Ще раз погромив Хмельницький поляків під Батогом (1652р.), але наступного року, коли під Жванцем козаки з татарами знову заступили польське військо з королем на чолі і поляки попали в оточення, то хан втретє вирушив із халепи. Він без труда домовився із королем поза плечима Хмельницького. За те ж він і дістав вільну руку грабити і брати скільки завгодно ясиру. Татари розпустили свої загони аж на Волинь і загортали багату здобич.

Річ ясна, що такі ходи союзників підірвали авторитет гетьмана серед війська й народу. Разом із тим як війна затяглась у нього утерджувалась думка, що власними тільки силами йому не вистачить, а на турецько-татарську допомогу поклатись не можна.

Перебуваючи в трикутнику хижачького оточення, Хмельницький і його прибічники можливо вважали Москву ще найбільш підходящим партнером. А втім мабуть вірнішим аргументом у бік московської орієнтації була одність віри. Не слід забувати, що війна з Польщею велась не тільки за національне й соціальне визволення, але і в обороні православної віри та поряд із тим проти форсованої Польщею унії. Історик тих часів Самовидець пише: "Початок і причина війни Хмельницького єсть єдино от Ляхов на православне гонієні і козаків отягновені". Отож, рішено шукати захисту під покровом "царя восточного".

Москва весь час пильно стежила за розвитком подій в Україні. Заподаними московськими агентами доносили цареві про все, що діялось "в литовській стороні" і зокрема, що робив і як себе поводити "черкаський гетьман Хмельницький". Дипломатичні контакти Хмельницького з Москвою були встановлені ще в 1649 році. Річ ясна, що перебуваючи у важкому змаганні з Польщею, він був зацікавлений у тому, щоб притягти Москву на свій бік. Але Москва тільки приглядалась і на протязі шести років зберігала "нейтралітет". Однак зв'язки не переривались і врешті при кінці жовтня 1653 року Земський Собор у Москві

У зв'язку з тим треба сказати, що хід Переяславських перетрактів відомий нам із письмового звітлення, яке Бутурлін склав цареві. Наскільки воно точне й правдиве залишається відкритим питанням. Так, нпр., в українській історіографії існує погляд посиленний даними з деяких пізніших джерел, що московські послі такі склали присягу в імені царя. Однак з певністю ствердити цього не можна і врешті не слід надавати цьому надто великої ваги.

Наступна фаза перетрактів відбулась у березні того ж року в Москві. Туди поїхало українське посольство з генеральним суддею Самійлом Богдановичем-Зарудним і полковником Переяславським Павлом Тетерею у проводі. Із собою вони привезли лист гетьмана і проект договору відомий, як статті Богдана Хмельницького з 17-го лютого 1654 року (23 статті).

Як і можна було припускати документ цей не зберігався в оригіналі, ані у відписі. В московських архівах знайдено тільки його переклад на російську мову (список с белоруського письма) — тобто із тодішньої української канцелярської мови) з різними дописками, тому й неможливо встановити наскільки він відповідає оригіналові.

У тому виді проект цей формулює низку проблем зовнішньо-і внутрішньо-політичного характеру. У ньому виразно виступає принцип державної незалежності України зокрема, якщо йдеться про закордонні зв'язки, вибір гетьмана, збереження існуючих прав і привілеїв населення та внутрішню автономію.

У ньому сформульовано теж постанови військово-оборонного характеру в плані протипольського союзу. Проект цей був предметом переговорів, у висліді яких цар видав "Жаловану Грамоту Гетьманові Богдану Хмельницькому і Війську Запорозькому" а в

ЗВЕРНЕННЯ

УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ
АМЕРИКИ З НАГОДИ 50-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ
ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ
УКРАЇНИ (ОДВУ) В АМЕРИЦІ

У 1979 році минає п'ятдесят років від заснування Організації Державного Відродження України (ОДВУ) в США. Члени цієї патріотичної та заслуженої організації, як і інші українські громадяни в Америці відзначають цей ювілей відповідними святами, академіями та іншими публічними маніфестаціями.

Екзекутива Українського Конгресового Комітету Америки вітає Центральну Управу та все членство ОДВУ з 50-річчям ювілею іхньої організації та закликає наше громадянство до участі в тих ювілейних урочистостях.

ОДВУ подала 1919 року, як логічний і природний наслідок того великого національного українського відродження, яке проходила українська нація після прогрі визвольних змагань в 1917-1920 роках.

Після Першої світової війни в Америку прибули сотні українських політичних емігрантів, між ними багато колишніх старшин і воєнк українських національних армій, УНР і УГА, які включалися в українське політичне й громадське життя і творили свої власні станові організації.

Однак, шойно з кінцем 1910 років, під впливом революційної діяльності УВО в Західній Україні, під враженням масових політичних процесів української молоді перед польськими судами, та після відвідин полк. Євгена Коновальця в Америці, почала кристалізуватися думка про потребу створення окремої націоналістичної організації, яка мала б за ціль популяризувати визвольну та революційну боротьбу УВО і її співзвучних організацій на різних землях та творити матеріальну базу для цієї боротьби.

І так уже в 1928 році постало кілька Відділів УВО в Америці, однак після другий відвідин полк. Є. Коновальця в 1929 році тодішні націоналістичні провідники в Америці вирішили перемістити Відділи УВО в єдинопольське громадське організацію з виразним націоналістичним обличчям. І так в липні 1929 року виготовлено Правильник ОДВУ і в скорому часі почали поставати Відділи ОДВУ в різних осередках українського поселення в Америці.

За час свого існування ОДВУ переслала на визвольну боротьбу сотні тисяч доларів. ОДВУ організувала масові протести-віча проти штучного голоду в Україні в 1932-33 роках; проти сталінських „чисток“ та нищення української культури московсько-большевицьким режимом; проти політики гноблення українців польським урядом в Західній Україні, головню проти масових процесів над українською молоддю та нищення українських православних і католицьких церков. ОДВУ була головним рупором в допомозі Карпатській Україні в 1938-39 роках та була одним із творців Українського Конгресового Комітету Америки в травні 1940 року. Сотні молоді, виховані у Відділі ОДВУ і МУН, служили в американських збройних силах під час Другої світової війни й багато з них віддали своє життя в обороні Америки.

Не зважаючи на безпощадні кампанії клевет та доносів, які робили різні комуністичні і прокомуністичні групи проти ОДВУ перед і під час Другої світової війни, ОДВУ пережила їх та по війні, з приходом нової української еміграції, продовжує конструктивну працю самостійно і в рамках УККА для допомоги визвольній боротьбі українського народу. Серед великого вкладу у визвольну боротьбу треба вказати на численні видання ОДВУ, журнали, тижневі часописи, брошури, книжки, сотні різних меморіалів, які Центральна Управа ОДВУ видала англійською і українською мовами за півстоліття свого існування.

Екзекутива Українського Конгресового Комітету Америки закликає свої Відділи та українське громадянство в Америці співпрацювати з Центральною Управою та Відділами ОДВУ у відзначення 50-річчя існування цієї заслуженої української організації в Америці.

Екзекутива

Українського Конгресового Комітету Америки

липень 1979 рік

ОЛЕНА ЗВІЧАЙНА та МИХАЙЛО МІАКОВИЧ

ВОРОГ НАРОДУ

ПОВІСТЬ У ДВОХ ТОМАХ

Том перший: Проти Течії. Том другий: Пліхета Рабіа. 328 сторінок. Ціна 15,00 дол. Замовляти: книгарський зідділ при „Свободі“, пересядаючи чек або поштовою переказ, долучуючи 75 центів на кошти пересилки.

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

УВАГА! ОКРУГИ СТЕЙТУ НЬО ДЖЕРЗІ

в П'ЯТНИЦЮ, 3-го СЕРПНЯ 1979 р.

о год. 7:30 вечором

ВІДБУДУТЬСЯ

при 140 ПРОСПЕКТ Ав. ІРВІНГТОН, Н. Дж.

НАРАДИ

Округ Джерзі Сіті, Ньюарк, Пассейку, і Перт Амбою — Стейту Нью Джерзі

У ПРОГРАМІ ЗБОРІВ;

ПІДГОТОВА СОЮЗОВОГО ДНЯ

До участі в зборах запрошуються всі відділові секретарі та урядовці

Управа Комітету Свята

Українська Вільна Академія Наук у США

ЛІТНІЙ СЕМІНАР УВАН

відбудеться

20-24 серпня 1979 року

у пансіоні „Карпатія“, Гантер, Нью Йорк

ПРОГРАМА:

Д-р БОРИС ЛЕВИЦЬКИЙ, Мюнхен: „Політична і економічна історія Української РСР — 1953-1979“.

Д-р ФРАНК СИСИЙ, Гарвардський Університет: „Хмельниччина — зразок революції“.

Зголошення і даліші інформації:

DR. O. TRETIK

741 N. 25th Street • Philadelphia, Pa. 19130

Храмове Свято та вшанування
родини Гусаків у Мейплвуді

У неділю, 3-го червня ц.р., в українській православної парафії св. Вознесіння в Мейплвуді, Н. Дж., відбулося Храмове Свято, на якому вшановано заслужену для парафії родину Гусаків.

Свято Вознесіння Господнього властиво припадало на четвер 31-го травня. У його навіччє, в середу вечері, була відслужена Вечірня. У сам день Храму настоятель парафії о. Іван Наконечний відправив Службу Божу, а описав Панахиду за всіх померлих настоятелів і парафіян. На протязі 61-літнього існування парафії відійшло з відрі 17 священників і понад 500 вірних. Усіх їх згадано на Панахиді, завдяки бо трудом і праці кожного з них масмо сьогодні сильну парафію та гарну церкву.

Парафія минулого року вчорішню обходило свій 60-літній ювілей, а новостворена церква вже 5 років є гордістю парафії і прикрасою Мейплвуду. Золото банею, чудовою мозаїкою, льодовими йорданськими хрестами та активністю настоятелів і парафіян вона притягає увагу місцевого населення та не раз попадає на сторінки американських газет.

Відзначення Храмового Свята відбулося у неділю, 3-го червня ц.р. Помимо зливної дощу вірні й гості заповнили святкову освітлену церкву. Службу Божу співслужили: настоятель парафії о. Іван Наконечний, о. протоієрей Сергій Непірць з Нью Йорку та диякон Тарас Чубенко із семінарії св. Софії в Бавнд Бруку. Прислужувало 10 вірних хлопців. Апостола читав протоієрей Микола Чалий, та співав парафіяльний хор під диригуванням Леоніда Харченка зі сольовим „Отче Наш“ Раїси Дідов-Волунич. Відповіді до моменту проповіді вголосили співслужителі гості. Українською мовою о. Непірць підкреслює значення збергання віри від святих апостолів аж до наших днів, коли то скоро відзначуватимемо 1000-ліття християнства в Україні. Глибоко-змістовну щодо внутрішньої її людини та перебування її з Христом і в Христі вголосили англійською мовою о. диякон Тарас Чубенко. Накінцець о. настоятель привітав присутніх гостей і парафіян з Храмовим Святом, навізуючи коротко до 61-літньої історії парафії.

Зворушливою була хвилина, коли до св. Причастя принесено п'ятеро немовлят, охрищених тут в цьому році, цим підкреслюючи тяглість парафії та скріплюючи надію на майбутнє. Цікаво відмітити, що один із новоохрищених — Григорій Відземок — є правнучком піонера й засновника парафії с.п. Григорія Відземки.

Перед закінченням Св. Літургії до свята долучилися митрофорний протоієрей о. д-р Юрій Шумовський, настоятель сусідньої парафії св. Тройці в Ірвінгатоні, Н. Дж., та частина його парафії. Спільно закінчено Службу Божу багатолітнім дяком всіх.

Після шлювання хреста й мирвання усі зійшли до церковної залі, де відбулося продовження свята спільного трапезою, на яку прибув о. Василь Івашку, настоятель церкви св. Софії в Байоні, та гості з Картерету й Нью Йорку. Після спільного відспівання Господнього молитва „Отче Наш“ о. д-р Шумовський поблагословив трапезу українською, а о. Наконечний англійською мовами.

Далі святом проводив голова Парафіального Уряду Всеволод Луцкевич. Привітавши всіх присутніх, він представив гостей за головним столом і в залі. Під час обіду о. д-р Шумовський вголосило святоє слово, закликаючи всіх до братньої любови та спільної праці на церковному полі.

Описав вшановано „Парафіянина року“. Уже на протязі трьох років під час храмових святкувань парафія відзначає особу чи родину, що найбільше прислужилася для добра парафії. Цього року ця честь припала їмж. Леоніду Гусаківі, його дружині Антонії та доні Ларисі. Більше відоміх кандидатів важко було б знайти, бо родина Гусаків насправду заслужила на відзначення. Однак заградалася тут і сумна нота, бо п-во Гусаків в скорому часі відіждуть на Флориду в зв'язку з переїзненням праці.

Голова парафії п. Луцкевич представив родину Гусаків, яких перед тим „вдекорувано“ квітами, та подав їм коротку характеристику. П. Гусак довгий час належав до Управи, а останні три роки був головою Парафіального Уряду. Своєю працею та вмільм підходом він багато причинився до добробуту та престижу парафії. Його відкриті привітність відбивалася і на внутрішньому житті та діяльності парафії. Пані Антонія Гусак на протязі років виконувала культурно-імпресову працю. Особливо її заслугою було щорічне влаштування Шевченківських Свят. Також була співвідповідальною за дві чудово влаштовані виставки та інші імпреси. Молоденька Лариса Гусак протягом кількох років очолює Клуб Юнацтва, який останнім часом став відділом Молодішньої Української Православної Ліги.

Настоятель парафії о. Іван Наконечний висловив подяку родині Гусаків за їхній вклад праці, зокрема підкреслюючи ідеальну співпрацю між настоятелем і Управою під час головування п. Гусаків.

Після цього п. Гусаків вручено пропам'ятку табличку (почесну плакетку) із словами признання і вдячності, а п-ні Антонії і Ларисі — пам'яткові подарунки. Не обійшлося тут і без зворушливих моментів. А коли прощались з Ларисою від Молодішньої Відділу УПЛіги Йосиф (Джо) Кезловський — заступник голови і Ліза Одачук — секретарка, при чому дівчата розплакались, то й не одному присутньому набігла на очі непрохана сльозина.

Після того виступили Леонід Гусак, висловивши вдячність за несподіване відзначення, честь і пошану. У своєму слові п. Гусак підкреслює, що успіх у парафії він завдячує співпраці всіх — настоятелів, членів управи та парафії. Зауважив, що нічого не сподівався цього дня, аж поки не побачив у церкві своїх особистих друзів з інших місцевостей, яких спеціально на це відзначення запросив о. настоятель. Нав'язавши коротко до історії свого головування висловив жаль, що мусить виїжджати з цих околиць, та закликав усіх і далі до дружньої співпраці та запрошував відвідувати їх родину на Флориді.

Коротко про прикмети п-ва Гусаків, що завжди й усім приходили з допомогою, сказав п. Кучинський, а теж відчитано листа від п-ва Олі й Петра Матвіль з Вашингтону, Д.К., в якому висловлено подив і пошану для родини Гусаків, радість з їх відзначення та побажання успіхів на новому місці поселення.

У далішій точці свята представники парафіяльних прицерковних організацій виступили з короткими привітаннями та склали свої дари на сплатення боргу. Разом з пожертвами присутніх, яких було понад 200 осіб, до церковної каси вплинуло понад 6,000 дол.

Мистецьку програму вивчено виступами танцювальної школи при парафії під проводом Катерини Гайдук. З кількома танцями виступили дві групи: молодші діти та юнацтво — під керівництвом членами з групи при парафії св. Димитрія в Картереті.

Подякою усім присутнім, а головню жінкам, що так вмільм приготували смачний обід та обслужили гостей, о. Наконечний закінчив свято, попросивши о. Івашку відчитати кінцеву молитву.

Після офіційного закінчення парафії й друзі п-ва Гусаків мали ще нагоду поговорити, обдарувати їх та сфотографуватися з ними.

Усі розійшлися із змішаним почуттям: до задоволення із успішного Храмового свята долучувалася смуток із-за втрати шанованих, працюючих і заслужених парафіян.

Людмила Почтар

У справі конкурсу
для молоді фундації
Марусі Бек

Комітет конкурсу для молоді „У пошукуванні України в англійських виданнях“ фундації Марусі Бек відбув спільне засідання із журі, на якому було передано збірники учасників конкурсу голові журі Володимирові Баранові. Журі працюватиме у такому складі: Б. Баран — голова, члени — В. Андрушків, Т. Гасцька, І. Галич, З. Дяків, Т. Розгін, В. Савчук. На засіданні обговорено правила та критерії для присудження нагород. Ухвалено, що журі мусить закінчити працю й дати своє рішення комітету перед 1-им вересня 1979 року. Рішення журі у присудженні нагород буде негайно проголошено у пресу, а нагороди доручені поштою.

Комітет звертається до тих учасників конкурсу, які не подали даних про себе, посилаючи збірники, вклавши їх у найближчому часі на адресу голови Комітету Марії Гарасевич, щоб можна було подати їх у пресі разом із ім'ям нагородженого.

Перший рік конкурсу виказав великий конструктивний вплив на молоді, про що свідчать їхні листи. Один з учасників пише:

„Минулого року, коли д-р Маруся Бек відвідала українську громаду в Лос Анджелесі, під час Свята Державності, я мав пріємність з нею познайомитися. Д-р М. Бек захолила мене брати участь у конкурсі. Хоча це трудна й довга праця, я вирішив брати участь. Ніколи я не сподівався, що так багато пишеться про Україну в англійській пресі. Шойно після цього, як я почав пильно слідкувати за українською в інших журналах, крім газет та журналів, я побачив, яка велика кількість матеріалу постійно пишеться у різних публікаціях, почавши від місцевої маленької газети до найважливіших державних документів. Я навчився краще робити досліді, що є дуже корисне для мене“ (Вийняти зроблено з його двох листів).

Велика й блискуча праця виконана молоддю для цього конкурсу, дала підставу Комітету продовжувати його. Ухвалено знову проголосити конкурс на 1980 рік з деякими змінами, про що буде поінформовано перед його проголошенням.

За Комітет: Марія Гарасевич — голова, Христина Юзич — секретар, Іван Бек — фінансовий референт.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ

УНСОЮЗІ

Раїса Мороз відвідала Осередок
УПЦеркви в Бавнд Бруку

Раїса Мороз

У п'ятницю, 13-го липня Раїса Мороз, разом з своїм сином Валентином мол., завітала тут до Осередку Української Православної Церкви в ЗСА. При цій нагоді вона відвідала Владика Митрополита Мстислава та передала йому привіт з України й обдарувала Владика чудовим гуцульським хрестом, що його вживається під час Богослужень.

Після короткої розмови та спогоди про спільних друзів в Україні, Владика Митрополит запропонував п-ні Р. Мороз оглянути Бавнд Брук і все, що в ньому постало на протязі останніх 30-років, коли до ЗСА докотилася нова хвиля еміграції з України після Другої світової війни, на що пані Раїса охоче згодилася, бо, як сказала, про Бавнд Брук та його скарби вона чула ще в Україні.

Провідником на цей раз був сам Владика Мстислав. Гості оглянули Церкву-Пам'ятник, подивилися її мистецьке оформлення, особливо мозаїки, розписи та іконостас, виконані за проектом Петра Холодного. Відтак оглянули музей при тій церкві, експонати якого сягають своїм віком XIII сторіччя, наприклад, хрест-снєкеліон з 1240 р., що його знайдено у Києві на Подолі під час археологічних розкопів-та клейнод гетьмана І. Мазепи з кінця XVII сторіччя.

Описав дорогі гості оглянули цвинтар при Церкві-Пам'ятнику та довідались, що саме спонукало до його постання та хто саме тепер на ньому спочиває. Огля-

нули й будинок св. Софії-ської Духовної Семінарії, її бібліотеку з стародрукми та мистецьку галерею, яка тимчасом там приміщена та новобудову Дому Української Культури, в якому передбачено приміщення для фундаментальної бібліотеки. Майже три години тривали оглядини всього, з чого складається тепер український Бавнд Брук. Зворушений побаченням у Бавнд Бруку, п-ні Р. Мороз й її син подякували Владикі за показ скарбів Бавнд Бруку та за милу гостиню.

УПІнформація

БАТЬКИ! Зв'яжіть замопду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб заповнити ім'я кращу будучність, в нашій громаді у віпному світі нового са-домого члена!

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла від нас у Вічність наша Дружина, Мати, Бабуля, Сестра і Тета

с.п.

ВОЛОДИМИРА ІЗ САФІЯНІВ
МАРТЮК

народжена 1-го червня 1910 р., померла 22-го червня 1979 р.

Цєю дорогою бажавмо ширю й сердечно подякувати всім тим, хто у ті для нас прикри хвилини припинився чимбудь, щоб нам облегшити наше горе. Насамперед щиро дякуємо отцю парохові Любимському за похоронні відправи та за продумане й гарно сказане слово над домовиною Покійної. Дякуємо д-рові Р. Дикому за всі його лікарські зусилля допомогти Покійній в часі її побуту у шпиталі. Дякуємо пані Славі Букачевській та пані Роні Стойко за полегдження формальностей з місцем на цвинтарі у Бавнд Бруку, як також за зорганізованя стипи по Покійній.

А зокрема дякуємо всім тим усім, які чи то листами, чи телеграмми, чи вкращі особисто висловили нам ласкаві слова співчуття, розради та потіхи.

Дякуємо панству Диким та Букачевським за квіти і дякуємо всім тим, які взяли участь в Панахиді, Службі Божій і супроводі Тлілих Останків Покійної на цвинтар.

Щиро дякуємо всім тим, що зложили пожертви на народні цілі.

На БОГОСЛУЖБІ, по 5.00 дол. зложили: Марія Позинська, Аскольд Позинський, Лариса й Мирон Кий, Олена Шиприкєвич, Марія й Остап Німичович, Марія й Омельян Ортинські, Христ і Степан Чорпінта — разом: \$ 35.00

На пресфонд журналу „ЮНАК“ зложила п. Харенко — 10.00 дол.

На ПАТІРІАХАТ по 50.00 дол. — Марія Позинська, Аскольд Позинський; 40.00 дол. — Лариса й Мирон Кий, панство Стойкі 10.00 дол. Разом: \$ 150.00

На церкву св. МИХАІЛА у ФІЛАДЕЛФІЇ — С. Мартюк зложила 500.00 дол.

На УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ при ГАРВАРДСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

зложили: 3 особистих заощаджень Покійної ..... \$ 1,000.00

Д-р Омельян Дерій з Балтимору 100.00

По 25.00 дол. зложили: д-р Іван і Ніна Куйдич, Софія і Тит Герчик, „Перші Стежі“ (Оксана Панасюк), д-р Роман Девік — разом: \$ 100.00

По 20.00 дол. зложили: Уляна і Джов Мегер, Анна Кюс, Марта і Остап Турчин, Лідія і Василь Кий, д-р Лев й Ірина Кушнір — разом: \$ 100.00

По 10.00 дол. зложили: Іванка Луцишин, Іванка й Роман Федик, Христ і Юрій Масюк, Христ і Юрій Гур, Андрій Захарчук, Кирило Захарчук, Валентин Сімацєвич, М.С. Білас — разом: \$ 80.00

Марія і Остап Німичович ..... \$ 5.00

Разом: \$ 1,385.00

Разом в цілому: \$ 2,070.00

Вкінці щиро дякуємо похоронному заведенню п. Насєвчака за вкличну і старанну обслугу в похоронах Покійної.

У сороковий день по смерті Покійної будуть відправлені

БОГОСЛУЖБИ

31 ЛІПНЯ у 8-ій год. ранку

в церкві ОО ВАСИЛІАН в ГЛЕНКОВ

і в церкві СВ. МИХАІЛА у ФІЛАДЕЛФІЇ

в дні 1-го СЕРПНЯ 1979 р. в 9-ій год. рано

Нехай милостивий Господь винагородить усім названим святою.

СИЛЬВЕСТЕР МАРТЮК — чоловік Покійної

ЗВЕНИСЛАВА ЗАХАРЧУК — дочка Покійної

ВІДКРИТТЯ

ВИСТАВКИ НОВИХ КАРТИН

СТЕФАНІЙ БЕРНАДИН

у власній студії

ВІЛЛА ТАМАРА

WILDWOOD CREST, N. J.

104 E. Aster Rd.

Відкриття п'ятниці, 20-го липня 1979 р.

год. 7-ма веч.

виставка відкрита щоденно до Лейбор Дей.

ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК

СВ. ВОЛОДИМИРА

в Українському Селі в Глен Спей, Н. Я.

відбудеться

в неділю, 29-го липня 1979 р.

зі спільною ПРОГРАМОЮ:

В суботу, 28-го липня, о год. 7-й веч. — ВЕЧІРНІЯ І СВЯТА СПОВІДЬ.

Неділя, 29-го липня, год. 9-та ранку — ЧИТАНА СЛУЖБА БОЖА.

Год. 10:30 — ТОРЖЕСТВЕННА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

По церковній відправі ПІКНІК на площі Українського Братського Союзу „Верховина“. Грав орк. „ОГО“ численними несподіваними, виграшми та смачним і дешевим буфетом запрошуємо всіх мешканців нашого Села і їх гостей та широкі круги нашого громадянства взяти численну участь в цьому нашому Святі.

Автобус відіде з НЬО ЙОРКУ (2-га Авеню — з-під УНДому) о год. 7-й рано, в з НЬОЯРКУ 7:30 ранку з-під церкви св. І. Христителя. Ціна 8.00 дол. в обі сторони. Поворот о год. 7-й веч.

ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ

Перша платівка оркестри „Іскра“

(Зліва): Славко Палилик, Олесь Бундзик і Богдан Кузишин; посередині: Олесь Кузишин.

Оркестра „Іскра“, яка існує не повних два роки, вже випустила першу платівку. Ця платівка є завершеним творчим актом, який почався з грудня минулого року, хоча випуск платівки був у плані ще від початку існування „Іскри“, в жовтні 1977 року.

Платівка охоплює українські пісні різних стилів, від нових обробок улюблених давніх пісень до сучасних пісень з України. Включені сучасні народні пісні, як, наприклад, „Водняничка“, „Очі сині“, „Гей там на Кубані“, „Ой гарна, я гарна“ в новій оригінальній обробці. „Іскра“ спеціально хотіла відзначити знаменитого композитора української народної музики Богдана Верещинського двома в'язками його пісень, які включають „Гей-га“, „Літи тужилів пісню“, „Ти рвала ожину“ і „В альбом“.

Із сучасної музики з України це „Перша любов“ та „Три трембіти“ на стил „рок“. Не бракує також власних композицій, а саме „Спомини літа“ Ярослава Палилика та „Сумерк“ і „Ті мої“ Олесь Кузишин. На закінчення є знамениті молоді пісні „Люблю простори“, що її часто співають на ватрах.

Інструменталізація є також дуже різноманітна. Класичного роду інструменти, як, наприклад, фортепіано і акустична гітара, вжива-

ються рівнобіжно зі струнними тоновими інструментами, органами та електричним фортепіаном. Це потрібно для того, щоб відповідно передати дух різних стилів пісень — народних, салонних, джазових і „рок“.

Вибираючи репертуар для своєї платівки, „Іскра“ завжди брала до уваги те, що українська мелодія є дуже самою гарною і привабливою. Її не потрібно надмірно міняти чи переробляти, щоб вона звучала „більш модерно“ (так як часто тепер робиться). Затримання і підкреслення краси української мелодії є одним із завдань „Іскри“. В своїх модерних обробках „Іскра“ завжди мала це на увазі. Відзначити б тільки ради того, щоб бути іншими, не вистачає. Найважливіше, це вміння об'єднати оригінальне, сучасне виконання з природною красою української пісні.

За дальшими інформаціями, щодо першої платівки „Іскри“ прошу звертатися до:

ISKRA RECORDS
c/o Oleksander Kuzyszyn
52-11 70th Street
Maspeth, N.Y. 11378
(212) 426-2634

ISKRA RECORDS
c/o Jaroslav Palylyk
20 Valentine Street
Yonkers, N.Y. 10704
(914) 965-6971

Філадельфія відзначила 40-річчя самостійності Карпатської України

Сорокову річницю проголошення самостійності Карпатської України та збройної боротьби „Карпатської Січі“ відзначили українці Філадельфії урочистою конференцією найвидатніших тогочасних живих ще державних будівничих. Божественною Літургією коммеморією урочистою радіопрограмою.

Урочисту конференцію, що відбулася у суботу, 24-го березня ц. р. у виповнений присутності залі „Трибуна“ у Філадельфії, влаштував Відділ Українського Конгресового Комітету Америки, на чолі з проф. д-ром Петром Стерчом, при співпраці Карпатського Дослідного Центру, Секції Історії України Наукового Товариства ім. Шевченка та Братства Карпатських Січовиків. Господарем конференції був голова місцевого Відділу УККА, а залу конференції прикрашено гербом Карпато-Української Республіки, що його виготовив маляр Петро Мегик, точно у згоді з постановами конституційного закону в лівому червоному півполі золотий медальйон, а на лівому синьому полі три жовті полоси, а на верхній синій полосі Тризуб св. Володимира з хрестом на середньому зубі.

По вшануванні пам'яті св. п. монс. д-ра Августина Волошина, президента Карпато-Української Республіки, як і батька національно-державного відродження карпатських українців, як і всіх інших тогочасних державних будівничих і оборонців самостійності Карпатської України — Карпатських Січовиків, які покладали свої голови в боротьбі за волю українського народу, повстанням з місць усіми учасниками, проф. Стерч привітав під яскраві оплески живих між нами найвидатніших державних і політичних діячів тоді ще в живих св. п. Юліяна Ревая, колишнього прем'єра Уряду Карпатської України, Августина Стефана, колишнього голову Союзу міністра Культури й Освіти та Степана Росоха кол. заступника голови Союзу та члена Головної Команди „Карпатської Січі“, як і колишнього учасника боротьби „Карпатської Січі“ — аспіранта Сидора Новаківського.

У відсутності немічного проф. А. Стефана, його доповідь відчитав на тему „Від Хустського Конгресу в 1919 році до проголошення самостійності в 1939 році“ головування на конференції д-р П. Стерч. В доповіді наголошено підсвідомо жертовний дух соборності в душах карпатських українців до Першої світової війни, а на Хустському Конгресі 21-го січня 1919 року ці задуми бажання жити в єдності з усім українським народом виявлено одноголосним рішенням 420-ох умандатованих делегатів усього українського населення Закарпаття, від Попраду по Тисю і Сигіт з'єднати з Українською Державою. У цьому дусі працювали карпатські українці в часі між двома світовими війнами та в тому ж соборницькому дусі розгоріли державне будівництво в Карпатській Україні і від жовтня 1938 року до березня 1939 року в соборницькому дусі боролися Карпатські Січовики проти надходжання поневолювачів, мадярів і поляків, з „благословення“ Гітлера, як і далі стоять карпатські українці в соборницьких лавах боротьби за визволення України.

У своїй доповіді на тему: „Шлях до проголошення самостійності Карпато-Української Республіки“ д-р Степан Росоха наголосив колосальну роль українського шкільництва, в передових лавах якого стояли о. Августин Волошин, проф. Августин Стефан і крайовий інспектор Юліяна Ревая, як і зокрема організації молоді в Пласті, в Січах і в націоналістичних гуртках „Проблем“ названі, а в підпіллі ОУН внутрі. Тому, що чехи від самого початку не дотримали взятих на себе міжнародних договорів, обов'язків у справі, територіальної автономії. Підкарпатські Русини, майже вся політична енергія, була сконцентрована на бо-

власному інтересі наголошували вони негативі чеського панування в Карпатській Україні, а одночасно вели міжнародну акцію за повернення Карпатської України до Корони св. Стефана вже від другої половини 1920-их років. У тому йшли ім на руку поляки, як і диктатор Італії Беніто Муссоліні.

Поважну роль в господарському житті Карпатської України відіграли жиди, які мали повну свободу всестороннього розвитку. Поміж посланими соціал-демократами, українцем сл. п. Юліяном Реваям і жидом Хаїмом Кугелем, на терені парламенту була повна співпраця, а в країні також. Сл. п. Ю. Ревая підкреслює лояльність жидівського населення до Уряду Карпатської України, що його очолював монс. д-р Августин Волошин, як і підтримку кандидатів Українського Національного Об'єднання у виборах до Союзу 12-го лютого 1939-го року, хоча їхня делегація рабів і політиків, на чолі з Хаїмом Кугелем, на авіації у прем'єра А. Волошина відмовилася дати кандидата до Союзу, наголошуючи, що в тих часах вибаче це тільки на добро Уряду А. Волошина. Румунська й німецька меншини в Карпатській Україні були малочисельні й не відігравали вони більшої ролі.

Якщо йдеться про час Карпато-Української Держави, то відношення чехів до українців у критичні дні жовтня й листопада 1938 року було, здавалося, наскрізь шире, але воно згодом змінилось у нашу некористь мабуть під впливом закордонних чинників, які ставили ворожо до української справи, про яку тоді широко дискутовано серед дипломатів і в сторінках світової преси. До речі, центральний уряд у Празі взяв був собі на мушку саме молодого тоді й дуже енергійного сл. п. Юліяна Ревая, який у критичні дні мусів перебувати поза кордонами країни. Словацькі політики до українців не відносилися шире. Своїх планів про проголошення самостійності не тільки з карпатськими українцями не координували, але навіть намагалися тримати їх в таємниці, чого й, однак, не вдалося, бо вже в 20-их днях лютого було відомо відповідальним державним і політичним чинникам Карпатської України про їхні плани. Було лише питання, коли словаки проголосять свою самостійність. Тому й було поважаємо намагання здобути зброю для „Карпатської Січі“ різними способами.

Покликуючи до слова кожного з доповідачів, проф. д-р Петро Стерч представив кожного державного будівничого досить широко, щоб познайомити учасників конференції із вкладом кожного з них у національно-державне відродження карпатських українців і зокрема у саме будівництво Карпато-Української Держави. Тому в своїй доповіді на тему „Дух соборності й консолідація в дії у будівництві Карпато-Української Держави“ наголошував він уже тільки самі події та участь людей з-поза території Карпатської України.

Д-р П. Стерч нав'язав в першу чергу до слова А. Стефана, а відтак підкреслює участь синів різних частин Соборної України у вихованні карпато-української молоді в школах і молодеческих організаціях, зокрема в Пласті та в товаристві „Січ“, як і в видавничій, журнальній і книжковій справі чеського режиму. В самому державному будівництві, від жовтня 1938 року до березня 1939 року, в державній адміністрації, в шкільництві, в культурному житті країни, як і в господарському житті брали участь українці з усіх земель України й еміграції. З усіх 29-ох українських поселів до Союзу Карпатської України обрано також наддніпрянців, інж. Леоніда Романюка, якого відтак вибрано секретарем Союзу, та галичанина д-ра Володимира Комаринського, щоб підкреслити дух соборності на ділі.

Чи не найсильніше наголошено дух соборності в „Карпатській Січі“, до якої зокрема прибували органі-

зовані українські націоналісти з усіх земель України й еміграції. У старшинському складі було багато галичан і наддніпрянців, зокрема колишніх старшин Діючої Армії УНР, хоча чотиричленна Головна Команда складалася тільки з уродженців Карпатської України, тобто Дмитра Клепущука, Івана Романа, Івана Рогача та Степана Росохи. Соборними силами ставлено оборону самостійності Карпатської України, як і соборно відтак карпатські українці включилися у дальші визвольні змагання.

Карпатські українці у своїй боротьбі були консолідовані. Були вони консолідовані в 1919 році в Центральній Раді, на чолі з д-ром Михайлом Брашайком, коли проголошували злуку Закарпаття з Україною. Діяли вони консолідовано в часі між двома світовими війнами, під проводом о. Августина Волошина, голови цієї Ради, як координатора всієї діяльності народу. Стали вони консолідовано на захист рідного краю проти зради восени 1938 р. і зберегли автономію Карпато-Української Держави під час віденського арбітражу 2-го листопада 1938 р. Сконсолідовано розгортали вони державне будівництво та консолідовано пішли вони у вибори до першого Союзу Карпатської України в неділю, 12-го лютого 1939 р.

Листа кандидатів в Українського Національного Об'єднання злучили сили всіх тогочасних політичних партій, іменуючи 10 кандидатів з Християнської Народної Партії о. А. Волошина, 10 кандидатів з Соціал-Демократичної Партії сл. п. Юліяна Ревая, 7 кандидатів з Українського Крилатого Аграрної Партії Августина Стефана та 2-ох кандидатів з націоналістичної молоді Степана Росохи. Добро нації об'єднало для спільної політичної акції патріотів різних ідеологій визнавши різних політичних програм, як і приналежних до різних віровизнань. Гасло „в єдності сила народу“ в Карпатській Україні перестало бути тільки гаслом! Воно стало дійсністю, і тому перемога була неминуча!

Урочиста конференція пройшла з великим успіхом. По доповідях відбулася неформальна зустріч із сл. п. Юліяном Реваям, якому тоді було приблизно 80-річчя його трудовитого життя та 60-річчя діяльності на народній ниві, в честь якого підніс тост д-р С. Росоха, а всі привітали відспівали „Многая літа“. Хоч конференція почалася о год. 6:30, товариські гуртки велися майже до півночі при склянці доброго вина й перекусі сиром.

Між учасниками був о. шамб. Роберт Москаль, екс-екзективний віцепрезидент Централі УККА й головний передсідник СУК „Провидіння“, яке присвятило цього річчя свій альманах св. п. основоположникові Кир Сотерів Ортинському та св. п. Августині Волошині, президентові Карпато-Української Республіки; прибули також о. Михайло Піриг і Л. Любинський. Участь проф. Лева Шанковського збагатила конференцію його голосом у дискусії, а відзначення 40-річчя Карпатської України його прекрасним коментарем у радіопрограмі ім. Володимира Блавацького в суботу, 17-го березня 1979 р. Рівнож взяв участь керівник радіопрограми Українського Визвольного Фронту, д-р Богдан Сілецький, який завад собі труду, щоб награти на магнитофонну стрічку слово Августина Стефана, голови Союзу Карпатської України, щоб передати його українським слухачам точно у день річчя проголошення, тобто 14-го березня 1979 року. Ця радіопередача в той же день передавала також записок д-ра П. Стерча, голови Відділу УККА у Філадельфії.

П. Надтиснянський

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСОЮЗУ!

ВІДІШЛИ ВІД НАС

ГРИГОРІЙ РУДАК, член УНС Відділ 379 Б-на сп. Юрія в Чикаго, Іл., номер 6 січня 1979 р. на 67-му р. життя. Нар. 1911 р. в Ченсі, Іл., пох. в Україні. Залишив у смутку дружину Анастасію, сина Михайла, доньку Анастасію, брата Теодора з родиною та близьку і дальню родичів у Україні. Похорон відбувся 10 січня ц. р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Семид, сестр.

МАРІЯ ЯКІМІШИН, членка УНС Відділ 289 Т-на ім. Т. Шевченка в Рочестері, Іл., померла 18 січня 1979 р. на 76-му р. життя. Нар. 1902 р. в Україні. Залишила у смутку мужа Миколу. Похорон відбувся 20 січня 1979 р. на цвинтарі Голд Сенталтер в Рочестері, Іл. П.

Вічна Йому Пам'ять!
Катерина Лукач, сестр.

МИХАЙЛО СУС, член УНС Відділ 423 в Чикаго, Іл., номер 26 грудня 1978 р. на 67 р. життя. Нар. 5 червня 1911 р. в Тукова, Україна; членом УНС став у 1931 р. Залишив у смутку дружину Алоїзю, сина Давида, доньку Стефанію і 4 внуки. Похорон відбувся 30 грудня 1978 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго.

Управа

ВІЛІЯМ КАЛІНЧУК, член УНС Відділ 425 Т-на о. Г. Грушкі в Чикаго, Іл., номер 30 грудня 1978 р. на 75-му р. життя. Нар. 1904 в Канаді; членом УНС став у 1939 р. Залишив у смутку дружину Катерину і сина Дональда. Похорон відбувся в Гайленд Біч, Флорид.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман І. Смул, сестр.

ВОЛОДИМИР СТУДЕНЦЬ, член УНС Відділ 430 Т-на Дістер у Філадельфії, номер 16 грудня 1978 р. на 53-му р. життя. Нар. 1926 р. в Україні; членом УНС став у 1970 р. Залишив у смутку дружину Ламу і сина Михайла. Похорон відбувся 20 грудня 1978 р. на цвинтарі св. Марії в Аппітоні.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

НОСІФ ГОМЧО, член УНС Відділ 414 Т-на ім. През. Волошина в Нью Гейвені, номер 29 грудня 1978 р. на 67-му р. життя. Нар. 1912 р. в Сеймур, Іоні; членом УНС став у 1948 р. Залишив у смутку дружину Дороту. Похорон відбувся 2 січня 1979 р. на цвинтарі св. Лаврентія у Вест Гейвені.

Вічна Йому Пам'ять!
Джон Теллок, сестр.

ДО ВИНАЙМУ

В НЮАРКУ
4 кімнати до винайму на 1-му поверсі.
Тел.: до 3:30 по пол.
(201) 372-7494

HELP WANTED
MALE-FEMALE

ОПІКА НА ДИТИНУ ГОСПОДИНЯ

Приватне мешкання на місці з лазничкою і т. д. в Нью Джерсі. Віленьні вікенди. \$170.00 на тиждень. Опіка над 1-річною дитиною і господарство, дещо варення. Рекомендації.
В будні тел.: (212) 563-1231
вечорами: (201) 224-2590

ПОТРІБНО

ПЕКАРЯ, ПОМІЧНИКА ПЕКАРЯ І ПРИБРАЛЬНИКА для санітарної чистоти. Добра платня і бенефіти, коніяна фабрика з охолодженням. Голоситись особисто.
SPUDNUTS
146 Haynes Ave.
Rear of (United Air Lines Building), Newark, N.J. 07114
Англійська мова неконечна.

ПОТРІБНО

СЕКРЕТАРКИ
уряднички до адвокатської канцелярії, знання машинописання, стенографії, українська мова.
Платня за домовленням
Тел.: (212) 254-2280

TOOL MAKER

Потрібно зі знанням роблення пасків до годинників. Загальна праця в роботі, треба вміти виробляти з рисунку. Платня за згодою, постійна праця в Мангеттені
Тел.: між 9-ю рано до 4-ої по пол.
(212) 473-5052

СОФІЯ ВЕНЬКОВСЬКА, членка УНС Відділ 94 Т-на ім. Маріїна Шанковича у Гейтсвіку, номер 19 січня 1979 р. на 73 р. життя. Нар. 1906 в. в Гейтсвіку, Україна; членкою УНС стала у 1949 р. Залишила у смутку сина Івана і дочку Павлину. Похорон відбувся 23 січня 1979 р. на цвинтарі Моунт Олівет в Детройті, Міч.

Вічна Йй Пам'ять!
Роман Татарський, сестр.

ІВАН СЛАВІЧ, член УНС Відділ 282 Сестер Н. З. Пр. Діви Марії у Вілкс Беррі, номер 16 грудня 1978 року на 53 р. життя. Нар. у липні 1925 р. членом УНС став у 1945 р. Залишив у смутку дружину, дочку, матір, брата і чотирьох сестер. Похорон відбувся 18 грудня 1978 р. на цвинтарі св. Володимира в Едвардсвіллі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Катерина Лукач, сестр.

АННА КЕКІШ, членка УНС Відділ 106 Б-на св. Миколая в Чикаго, Іл., померла 16 грудня 1978 р. на 84-му р. життя. Нар. 1894 р. в Україні. членкою УНС стала в 1951 р. Залишила у смутку 3 сини: Гали, Ірину і Катерину та сина Івана з дружиною Мірославою. Похорон відбувся 20 грудня м. р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго — Парк Рідж, Іл.

Вічна Йй Пам'ять!
Управа

ЕВА ГАСЯК (з дому ДЗУ-РЕП), членка УНС Відділ 355 Т-на Парозовська Січ в Ст. Джозеф, Міаурі, померла 19 січня 1979 р. на 56-му р. життя. Нар. 1922 р. в Мінні, Іоні. Членкою УНС стала у 1952 р. Залишила у смутку мужа Семена, сина Тараса, 5 дочок: Марію, Лесю, Оксану, Катерину, Ірену і сина Івана та близьку і дальню родичів у Україні. Похорон відбувся 23 січня ц. р. на цвинтарі Моунт Олівет в Ст. Джозеф, Міаурі.

Вічна Йй Пам'ять!
Семен Гасяк, сестр.

REAL ESTATE

НАДЗВИЧАЙНА НАГОДА

На продаж в Україні: Селі, Глен Спей. — ДІМ 6 КІМНАТ, дуже близько українських церков і Братського Союзу.
Тел.: (914) 856-8887
по 6-й год. веч.

GLEN SPEY, N. Y.

Beautiful country. 2-5 acres or larger. Home sites. By Mongaup River. Restored residential. Cal

DONALD J. HUNT

914-856-5670 or 914-856-1897

SALE

NO EXP. NECESSARY INSURANCE

SALES MGMT. OPPTY.

The equitable seeks sales oriented college grads or equal bus n' experienced, who find their future and income limited. High starting salary + comm. during first 3 years. Excellent training in individual and group life and health & pension.

MR. BARRY (212) 947-7900

THE EQUITABLE and EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER M/F

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами

в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦІ

КОНТРОЛЬОВАНА

ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y.

ORegon 4-2568

FUNERAL SERVICE

5535 East Tremont Avenue

BRONX, N.Y. 10465

Tel.: 863-2475

191 Avenue "A"

NEW YORK, N.Y. 10009

Tel.: 674-3630

Директор ЛЮСФ

СЕНКОВСЬКИЙ

Землю власнування похоронів в каліфорнії, похоронів в кожній районі міста. Похорони по мінімальним цінам.

Скористайте з виімково доброї нагоди

ОГОЛОШЕННЯ в Календарі — УНСОюзу на 1980-ий рік

який появиться в повному 20-тисячному тиражі „Свободи“.

Одна сторінка \$90.00
Пів сторінки 50.00
Чверть сторінки 33.00
Одна восьма сторінки 20.00

Замовлення і належність проситись надсилати найдалше до 15-го вересня 1979 р.

СВОБОДА
30 Montgomery St. • Jersey City, N.J. 07302